

Yttrande från Regionkommittén om "Stockholmsprogrammet: Utmaningar och möjligheter i anslutning till ett nytt flerårigt program för ett område med frihet, säkerhet och rättvisa"

(2010/C 79/08)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén ställer sig bakom de politiska prioriteringarna i det nya programmet. Vi vill framhålla att de lokala och regionala myndigheternas medverkan är ett viktigt inslag i den process som syftar till att skapa ett medborgarnas Europa, och att detta samtidigt skulle ge processen större demokratisk legitimitet.
- Den politik som utvecklas på området rättsliga och inrikes frågor bör samordnas och integreras med övrig EU-politik, och vi vill peka på behovet av en bättre samordning mellan de frågor som rör rättsliga, säkerhetsrelaterade och inrikes frågor å ena sidan och EU:s ekonomiska politik, socialpolitik och yttre politik å den andra, i syfte att öka effektiviteten och enhetligheten i dessa.
- ReK upprepar kravet på att uppnå balans mellan frågorna om säkerhet och skyddet av de grundläggande rättigheterna och friheterna genom att utveckla enhetliga instrument på området frihet, säkerhet och rättvisa.
- I EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna erkänns rättigheter som gäller alla människor, oberoende av nationalitet eller administrativ hemvist i EU, och vi vill framhålla att hemvist principen är av stor betydelse för de lokala och regionala myndigheterna när det gäller att säkerställa sammanhållningen och den sociala stabiliteten.
- För att kunna ta itu med problem som påverkar medborgarnas säkerhet, exempelvis terrorism, organiserad brottslighet, i synnerhet människohandel, narkotikahandel och sexuellt utnyttjande av minderåriga, är förebyggande åtgärder lika viktiga som straffpåföljder. Vi vill påminna kommissionen om de lokala och regionala aktörernas avgörande roll när det gäller att utveckla strategier för att förebygga brottslighet.
- Regionkommittén bör involveras på området med frihet, säkerhet och rättvisa och bör därför delta direkt i tillämpningen och utvecklingen av Stockholmsprogrammet och dess handlingsplan, liksom vid utarbetandet och genomförandet av de utvärderingsmekanismer och -instrument som anges i denna, i den mån kommitténs ansvarsområden berörs.

Föredragande: Anna TERRÓN I CUSÍ (ES-PSE), katalanska regionregeringens representant i Bryssel

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i allmänhetens tjänst

KOM(2009) 262

Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Rättvisa, frihet och säkerhet i Europa sedan 2005: en utvärdering av Haag-programmet och handlingsplanen

KOM(2009) 263

I. POLITISKA REKOMMENDATIONER

REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

Allmänna rekommendationer

1. Regionkommittén välkomnar kommissionens initiativ att fullfölja arbetet med att inrätta ett genuint område med frihet, säkerhet och rättvisa i allmänhetens tjänst, och vill ta tillfället i akt att framhålla att detta är av stor betydelse i en värld där rörligheten ökar.

2. Kommittén ser positivt på kommissionens initiativ att inom unionen inrätta ett nytt flerårigt program med prioriteringar för de kommande fem åren på de områden som har koppling till frihet, säkerhet och rättvisa. Kommittén konstaterar dock att meddelandet från kommissionen inte innehåller några hänvisningar till de förändringar som Lissabonfördraget skulle innebära på dessa områden.

3. Det nya programmet bör vara tillräckligt omfattande för att säkerställa avsevärda framsteg på dessa områden, men det är viktigt att i högre grad beakta utvärderingen av de initiativ som har föreslagits under de senaste tio åren så att effektiviteten kan förbättras och målsättningarna verkligen uppnås.

4. ReK vill uttrycka sin oro över att kommissionen fortfarande inte i tillräckligt stor utsträckning beaktar de lokala och regionala myndigheternas betydelse för ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

5. De områden som behandlas i meddelandet är av särskilt intresse för de lokala och regionala myndigheterna, eftersom dessa områden direkt påverkar vardagen för dem som är bosatta i EU samt de lokala och regionala myndigheternas egna funktioner.

6. I egenskap av politisk församling som företräder de lokala och regionala myndigheterna är Regionkommittén en av de instanser som ska ta tillvara medborgarnas intresse och säkerställa deras rättigheter och skyldigheter.

7. Regionkommittén bör involveras på området med frihet, säkerhet och rättvisa och bör därför delta direkt i tillämpningen och utvecklingen av Stockholmsprogrammet och dess handlingsplan, liksom vid utarbetandet och genomförandet av de utvärderingsmekanismer och -instrument som anges i denna, i den mån kommitténs ansvarsområden berörs.

8. Kommittén bekräftar sin avsikt att främja ett system för skydd av grundläggande rättigheter på flera nivåer, och vi ser positivt på att framstegen när det gäller ett område med frihet, säkerhet och rättvisa har lett till att medborgarskapet har hamnat i centrum för detta projekt.

9. ReK upprepar kravet på att uppnå balans mellan frågorna om säkerhet och skyddet av de grundläggande rättigheterna och friheterna genom att utveckla enhetliga instrument på området frihet, säkerhet och rättvisa.

10. Framstegen motsvarar inte förväntningarna, och kommittén vill påminna medlemsstaterna om att det kan inverka på EU-medborgarnas rättigheter och friheter om man sätter sig emot de framsteg som har gjorts när det gäller inrättandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

11. Vi håller med kommissionen om att det för utvecklingen av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa är av central betydelse att man säkerställer en effektiv tillämpning av lagstiftningen. Vi delar därför oron över skillnaderna när det gäller införlivandet av direktiven, och uppmanar kommissionen att utveckla nya och omarbetade åtgärder för att säkerställa att andan och innehållet i de regler och den politik som antas på EU-nivå återspeglas i den nationella lagstiftningen.

12. ReK vill påpeka att fri rörlighet utgör en grundläggande del av EU-medborgarskapet, och uppmanar kommissionen att vidta åtgärder så att lagstiftningen på området införlivas på ett korrekt sätt i den nationella lagstiftningen.

13. Vi vill erinra om att de lokala och regionala myndigheterna i egenskap av den förvaltningsnivå som har direkt koppling till medborgarna kan spela en betydande roll med avseende på utvärderingsmekanismerna och -instrumenten. I enlighet med den rekommendation som lämnats av rådgivande högnivågruppen avseende framtiden för den europeiska politiken för rättsliga frågor begär följaktligen kommittén att dessa myndigheter inkluderas i arbetet med att utforma dessa åtgärder, så att större hänsyn kan tas till erfarenheterna på lokal och regional nivå.

14. ReK anser att den yttre dimensionen av den europeiska inrikespolitiken bör behandlas på ett enhetligt sätt i Stockholmsprogrammets handlingsplan. I synnerhet borde man ta upp gemensamma intressen på området invandring och asyl, samarbete i fråga om gränsskydd, terror- och brottsbekämpning, geografiska prioriteringar i vissa frågor, ramvillkor för informationsutbyte, garantier för skyddet av grundläggande och mänskliga rättigheter, öppenhet och fri tillgång till information, uppgiftsskydd och därmed sammanhängande rättsliga garantier för unionsmedborgare och tredjelandsmedborgare.

15. Den politik som utvecklas på området rättsliga och inrikes frågor bör samordnas och integreras med övrig EU-politik, och vi vill peka på behovet av en bättre samordning mellan de frågor som rör rättsliga, säkerhetsrelaterade och inrikes frågor å ena sidan och EU:s ekonomiska politik, socialpolitik och yttre politik å den andra, i syfte att öka effektiviteten och enhetligheten i dessa.

16. Regionkommittén ställer sig bakom de politiska prioriteringarna i det nya programmet. Vi vill framhålla att de lokala och regionala myndigheternas medverkan är ett viktigt inslag i den process som syftar till att skapa ett medborgarnas Europa, och att detta samtidigt skulle ge processen större demokratisk legitimitet.

17. Kommittén delar oron när det gäller tilldelningen av ekonomiska resurser till politiska prioriteringar, och vi vill erinra om behovet av att säkerställa att de lokala och regionala myndigheterna deltar i utarbetandet av budgetsinstrumenten på de områden där de har behörighet.

18. Vi konstaterar att en prövning av uppfyllandet av subsidiaritets- och proportionalitets principerna inte sker förrän i samband med detaljförslagen, men vi vill framföra krav på att dessa principer i så stor utsträckning som möjligt uppmärksammas i den handlingsplan som ska antas i december 2009.

19. Det är speciellt viktigt att värna om subsidiaritetsprincipen, eftersom medlemsstaterna kan använda den för att åternationalisera befogenheter.

Om ett rättigheternas Europa

20. Regionkommittén ser positivt på önskemålen om att ansluta EU till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och vi vill erinra om att de grundläggande rättigheterna bör ligga till grund för all verksamhet inom EU och dess medlemsstater.

21. I EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna erkänns rättigheter som gäller alla människor, oberoende av nationalitet eller administrativ hemvist i EU, och vi vill framhålla att hemvistprincipen är av stor betydelse för de lokala och regionala myndigheterna när det gäller att säkerställa sammanhållningen och den sociala stabiliteten.

22. Tillämpningen av direktivet om fri rörlighet för personer är av central betydelse för att EU-medborgarna och deras familjer ska kunna garanteras rätten att fritt förflytta sig emellan och bosätta sig i medlemsstaterna, och vi vill påpeka att detta direktiv inte har genomförts fullt ut i någon medlemsstat⁽¹⁾.

23. Regionkommittén noterar med oro att EU-medborgares varaktigt bosatta familjemedlemmar som är tredjelandsmedborgare underkastas diskriminerande begränsningar på grundval av sin etniska tillhörighet i samband med inresa och uppehåll. Kommittén anser att man måste vara särskilt uppmärksam på att sådan diskriminering inte sker.

24. Vi stöder initiativ som syftar till att bekämpa diskriminering, rasism, antisemitism, främlingsfientlighet och homofobi. Kommittén efterlyser ett snabbt antagande av förslaget till direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning (KOM(2008) 426). De lokala och regionala myndigheterna kan spela en viktig roll när det gäller att förebygga och upptäcka främlingsfientlighet och rasism, på samma sätt som de har stor betydelse när det gäller att förmedla de demokratiska principerna via utbildning. Vi anser dessutom att Europaåret 2010 för bekämpning av fattigdom och social utestängning kommer att ge ny drivkraft i arbetet med att utforma och genomföra politik för att motverka diskriminering av utsatta samhällsgrupper.

25. Vi instämmer i att det finns behov av att inrätta ett komplett system för dataskydd, baserat på den grundläggande rätten till privatliv och skyddet av personuppgifter, med nödvändiga instrument för att målsättningarna ska kunna uppfyllas med bibehållande av en hög skyddsnivå.

⁽¹⁾ Se meddelandet om vägledning till ett bättre införlivande och en bättre tillämpning av direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, KOM(2009) 313/4.

26. Regionkommittén vill ge uttryck för sin oro över den exponentiella ökningen av digital information som medborgarna utsätts för till följd av informations- och kommunikations teknikkens utveckling. EU-medborgarna fäster stor vikt vid skyddet av personuppgifter och privatlivet⁽²⁾, och vi anser att man i Stockholmsprogrammet och kommissionens efterföljande handlingsprogram i högre grad bör uppmärksamma utvecklingen av en strategisk ram baserad på principerna om "privacy by design" och "privacy aware"⁽³⁾.

27. Vi är bekymrade över det låga deltagandet i EU-valet och erkänner att vi som EU-organ inte gjort tillräckligt mycket på detta område. Vi beklagar att kommissionen inte kommer med några riktigt nyskapande idéer för att öka medverkan i EU:s demokratiska liv⁽⁴⁾.

28. Vi vill uppmana kommissionen att försöka finna mer resurser för att främja nya former av deltagande, baserade på ny teknik, och lyfta fram värdet av e-förvaltning och initiativ som deltagande när det gäller att stärka medborgarnas medverkan i samhället och politiken⁽⁵⁾.

29. Det är nödvändigt att stärka de informationsmekanismer som gör det möjligt för EU-medborgarna att få bättre kännedom om sina rättigheter, i synnerhet när det gäller diplomatiskt och konsulariskt skydd i de tredjeländer där det egna landet inte finns representerat.

30. Det finns behov av att förbättra systemet för gemensam utbildning på området för civilskydd, och vi stöder förslaget i slutrapporten från "The Future Group", som innebär att nätverks samarbete ska främjas i anslutning till utbildning och att det ska fastställas gemensamma definitioner och standarder⁽⁶⁾.

(2) Eurobarometerundersökning om dataskydd i EU ("Data Protection in the European Union. Citizens' perceptions. Analytical Report"), februari 2008.

(3) Europeiska datatillsynsmannens ståndpunkt avseende Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i allmänhetens tjänst; http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2009/09-07-10_Stockholm_programme_EN.pdf

(4) I sammanhanget vill vi uppmana kommissionen att konsultera studien om hur man kan få medborgarna att delta i EU-projekt på lokal, regional, nationell och europeisk nivå ("Participation in the European Project: how to mobilize citizens at local, regional, national, and European levels"), som håller på att utarbetas av institutet för Europastudier-VUB och Teknologisk Institut i Danmark på uppdrag av Regionkommittén och som kommer att presenteras i Gödöllő den 16 oktober 2009.

(5) Ett utmärkt exempel är den diskussion online om konsumenternas hälsa och säkerhet som GD Hälso- och konsumentfrågor inledde den 14 september 2009.

(6) "Frihet, säkerhet och personlig integritet – europeiska inrikes frågor i en öppen värld", Rapport från den informella rådgivande högnivågruppen avseende framtiden för den europeiska politiken för inrikes frågor ("framtidsguppen"), juni 2008, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/sv/08/st11/st11657.sv08.pdf>.

31. Vi beklagar att man inte i högre grad lyfter fram de lokala och regionala myndigheternas roll i anslutning till mekanismerna för att stärka det civila skyddet, eftersom dessa myndigheter har stor betydelse när det gäller att vid behov vidta förebyggande insatser och mobilisera materiella och mänskliga resurser.

Om rättigheter och rättsligt samarbete i Europa

32. Regionkommittén vill än en gång framhålla betydelsen av ett europeiskt rättsligt område, och det är viktigt att undanröja återstående hinder när det gäller att garantera EU-medborgarnas möjligheter att utöva sina rättigheter fullt ut och effektivt fungerande instrument på den inre marknaden.

33. Vi inser att det är svårt att hantera 27 olika rättssystem, men efterlyser ett enhetligt och effektivt rättsligt samarbete på grundval av ömsesidigt erkännande, ömsesidigt förtroende och respekten för subsidiaritetsprincipen. Kommittén understryker att detta bör åtföljas av minimikrav vad avser harmonisering av straffrättsliga förfaranden och minimistandarder för civilrättsliga förfaranden.

34. Tillgången till rättslig prövning är av central betydelse för att säkerställa ett rättigheternas Europa, och vi välkomnar kommissionens allmänna förslag, i synnerhet vad gäller e-juridik. De bör genomföras på ett sådant sätt att uppgiftsskyddet säkerställs.

35. Den potential som användningen av ny teknik innebär på området för rättsligt samarbete bör utnyttjas maximalt.

36. Tillämpningsmekanismer för instrumenten för rättsligt samarbete inom familjerätten bör stärkas, framför allt när det handlar om minderårigas rättigheter.

37. Vi efterlyser kraftigare insatser i syfte att säkerställa ett korrekt införlivande av de europeiska normerna på det rättsliga området och därmed undvika att de juridiska instrumenten blir mindre effektiva.

38. Vi håller med om att det finns behov av ett ömsesidigt erkännande av beslut om förlust av rättigheter, framför allt när det gäller utövande av yrken som innebär kontakt med minderåriga, men Regionkommittén vill uppmana kommissionen att se till att uppgiftsskyddet säkerställs vid informationsutbyte och att förhindra att uppgifterna missbrukas.

39. Utbildning och kunskap är centrala faktorer för att skapa ett europeiskt rättsligt område som respekterar mångfald och främjar samarbete, och vi uppmanar kommissionen att utarbeta program för utbyte mellan yrkesaktörer i olika länder.

40. Det finns ett behov av att närma de nationella lagstiftningarna på det civilrättsliga området när det gäller särskilt allvarliga brott av gränsöverskridande karaktär. Syftet ska vara att underlätta utvecklingen av gränsöverskridande verksamhet och att bättre skydda medborgarnas rättigheter, vilket ju är avsikten med ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

Om ett Europa som ger skydd

41. Regionkommittén välkomnar kommissionens insatser för att inrikta politiken för säkerhets frågor och rättsliga frågor på medborgarnas grundläggande rättigheter, men vill påminna om att det är viktigt att säkerställa enhetlighet och jämvikt mellan säkerhetsövervägandena och skyddet av rättigheter och friheter när den interna säkerhetsstrategin ska införas.

42. Vi håller med om att det finns behov av att skapa en gemensam kultur bland de yrkesverksamma inom säkerhetsområdet, och vi välkomnar initiativet att främja mekanismer för utbyte av erfarenheter och bästa praxis. I sammanhanget är det viktigt att understryka att preventionsstrategier är betydelsefulla som en obligatorisk förberedande del av hela brottsbekämpningsprocessen.

43. Vi beklagar att man endast nämner dem som är verksamma på nationell nivå, eftersom skapandet av en gemensam säkerhetskultur även bör inbegripa de lokala och regionala myndigheternas personal.

44. ReK anser att man bör pröva om en kodifiering av den europeiska polislagstiftningen skulle underlätta gränsöverskridande insatssamarbete inom EU.

45. Utan att ifrågasätta den interna befogenhetsfördelningen i de olika medlemsstaterna, vill vi tillägga att det bör finnas en mekanism som gör det möjligt för de lokala och regionala myndigheter som deltar aktivt i den egentliga tillämpningen av EU:s lagstiftning på områdena säkerhet och polisiära frågor att få rimlig och reglerad tillgång till de samarbets- och informationsmekanismer som EU har inrättat (7).

46. Det är viktigt att de tekniska hjälpmedlen effektiviseras och får en utökad användning i syfte att säkerställa säkerheten och friheten för personer som utövar sin rätt till rörlighet, men vi har förståelse för människors oro över att dessa systems snabba utveckling utan utvärdering.

47. Vi instämmer i att det finns behov av att diskutera informationssystemens utformning i syfte att göra dem bättre och effektivare, minimera kostnaderna och maximera nyttan.

(7) Det är särskilt viktigt att det finns garantier om en snabb tillgång till de databaser som anges i rådets beslut 2008/615/JHA av den 23 juni om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt när det gäller att bekämpa terrorism och gränsöverskridande brottslighet.

48. De lokala och regionala myndigheternas personal bör delta i diskussionerna om forskning och utveckling på säkerhetsområdet och om det eventuella inrättandet av en fond för inre säkerhet.

49. För att kunna ta itu med problem som påverkar medborgarnas säkerhet, exempelvis terrorism, organiserad brottslighet, i synnerhet människohandel, narkotikahandel och sexuellt utnyttjande av minderåriga, är förebyggande åtgärder lika viktiga som straffpåföljder. Vi vill påminna kommissionen om de lokala och regionala aktörernas avgörande roll när det gäller att utveckla strategier för att förebygga brottslighet.

50. Vi välkomnar att det politiska och rättsliga samarbetet ska göras mer effektivt, och vi anser att de lokala och regionala myndigheterna bör spela en viktigare roll i kampen mot gräns överskridande, organiserad brottslighet, mot bakgrund av att brotten i närmiljön allt mer hänger samman med organiserad internationell brottslighet.

51. Det är mycket viktigt att alla framsteg i kampen mot brottsligheten åtföljs av ansträngningar att skydda rätten till rättsligt försvar och att införa gemensamma rättsliga minimigarantier för de åtalade, vilka bör omfatta frågor som oskuldspresumtion och tillfälligt omhändertagande.

52. Kommittén instämmer i att skyddet av EU:s yttre gränser är av grundläggande betydelse när det gäller att garantera säkerhet och fri rörlighet inom unionen, och stöder uttalandet om absolut respekt för de mänskliga rättigheterna och det internationella skyddet vid utformningen av den europeiska strategin för integrerad förvaltning av de yttre gränserna. Det är emellertid oroande att meddelandet innehåller få konkreta förslag, och vi vill betona att Europa är ett område med frihet och rättigheter, vilket man måste ta hänsyn till i det fortsatta arbetet med denna fråga.

53. Kommissionen uppmanas att utarbeta oberoende utvärderingsmekanismer för det operativa samarbetet mellan medlemsstaterna (Frontex) samt tillhörande samarbete med tredjeländer, särskilt med avseende på ingrepp i de grundläggande rättigheterna för EU-medborgare och tredjelandsmedborgare, innan några nya instrument införs.

54. Vi påminner medlemsstaterna om att kontroll och övervakning av sjögränserna inte får innebära att man försummar de grundläggande skyldigheterna när det gäller sjöräddning.

55. De existerande informationssystemen (SIS II och VIS) bör utvecklas fullt ut och utvärderas innan man inför några förändringar eller inrättar nya instrument. Att meddelandet inte innehåller någon information om översyn och kontroll av användningen av biometriska uppgifter i dessa system ger anledning till oro.

56. Kommittén är också bekymrad över upprättandet av ett elektroniskt register för inresor till och utresor från medlemsstaternas territorium och möjligheten att inrätta ett europeiskt system för förhandsresetillstånd, vilket skulle kunna skada de grundläggande rättigheterna, särskilt personuppgiftsskyddet.

57. Man bör stärka samarbetsstrategierna i syfte att främja informationsutbytet och samarbetet mellan polis- och tullmyndigheterna.

58. Oavsett vilka nya instrument som planeras, till exempel den gemensamma europeiska Schengenviseringen, bör dessa utvecklas så effektivt som möjligt och hänsyn bör tas till personuppgiftsskyddet och integritetsskyddet.

59. Vi stöder ansträngningarna att förbättra samarbetet mellan Europol och Eurojust så att utredningen av den gränsöverskridande organiserade brottsligheten kan föras framåt.

60. Kommittén delar oron över de hot som kommissionen nämner, och framhåller att de lokala och regionala myndigheterna skulle kunna bidra till att spåra och påvisa kriminell verksamhet.

61. Vi uppmanar kommissionen att utarbeta särskilda handlingsplaner för att bekämpa människo handel och att integrera denna insats i förbindelserna med tredjeländer.

62. Det är oroväckande att antalet brott som rör sexuellt utnyttjande av barn och barnpornografi på internet har ökat⁽⁸⁾. Kommittén vill framhålla att straffåtgärder bör åtföljas av informations- och utbildningsinsatser till allmänheten beträffande dessa brott.

63. De lokala och regionala myndigheterna kan spela en viktig roll när det gäller att utveckla förebyggande strategier för att skydda minderårigas värdighet och rättigheter, särskilt barn som befinner sig i en utsatt situation och barn utan medföljande vuxen⁽⁹⁾.

64. Vi måste göra framsteg i kampen mot IT-brottsligheten och den ekonomiska brottsligheten. Samordnings- och samarbetsmekanismerna på dessa områden måste förbättras, eftersom brottet inte alltid sker i det land där det utreds.

⁽⁸⁾ Mot bakgrund av sitt engagemang i fråga om sexuellt utnyttjande av barn och barnpornografi kommer Regionkommittén under de närmaste månaderna att lägga fram ett yttrande om rambeslut 2004/68/RIF av den 22 december 2003 om bekämpande av sexuellt utnyttjande av barn och barnpornografi.

⁽⁹⁾ Se Regionkommitténs yttranden om "Lokalt och regionalt samarbete för att förhindra övergrepp på och vanvård av barn och ungdomar i Europeiska unionen" (CdR 225/1999 fin) och "Mot en EU-strategi för barnets rättigheter" (CdR 236/2006 fin).

65. Vi påminner kommissionen om att de lokala och regionala myndigheterna kan spela en viktig roll i kampen mot korruption och förfälskning samt vid utarbetandet av EU:s strategi mot narkotika.

66. Terroristhotet är ett av de problem som EU-medborgarna oroar sig mest över, och det är därför beklagligt att kommissionen inte nämner de lokala och regionala myndigheternas betydelse när det gäller att begränsa detta hot, i synnerhet i fråga om att bekämpa våldspräglad radikaliserings.

67. Vi befarar att de förebyggande mekanismer som anges i meddelandet kommer att kriminalisera vissa etniska eller religiösa grupper men inte påverka de egentliga orsakerna till terroristhandlingar.

68. Samtliga politiska, sociala och ekonomiska faktorer som medverkar till att det politiska våldet ökar hos en rad olika grupper bör analyseras innan man fokuserar på deras olika nationella, etniska eller religiösa bakgrund, eftersom detta annars kan förstärka rasismen och främlings fientligheten.

Ett solidariskt Europa i migrations- och asylfrågor

69. Regionkommittén upprepar att Europeiska unionen bör utforma en reell, europeisk invandringspolitik som baseras på solidaritet, ömsesidigt förtroende och delat ansvar mellan medlemsstaterna, samtidigt som man värnar den befintliga befogenhetsfördelningen, fullt ut utnyttjar sina befogenheter på detta område och respekterar subsidiaritetsprincipen.

70. De lokala och regionala myndigheterna befinner sig i frontlinjen vid genomförandet av invandrings- och asylopolitiken och bör reagera först av alla med tanke på de sociala och ekonomiska konsekvenserna av migrationsströmmarna på deras territorier.

71. ReK uppmanar EU-medlemsstaterna att dela på ansvaret för att ta emot och integrera flyktingar och att inrätta en mekanism för omfördelning mellan medlemsstaterna.

72. Kommissionen uppmanas att förbättra samordningen av de olika befintliga instrumenten och utarbeta handlingsplaner på migrations- och asylområdet, vilka bör grundas på respekt för de grundläggande rättigheterna och friheterna.

73. Kommittén välkomnar prioriteringen av en övergripande strategi i migrationsfrågor och att man lägger stor vikt vid att främja ett balanserat, genuint partnerskap med ursprungs- och transitländerna när det gäller att hantera migrationsströmmarna på ett organiserat sätt.

74. ReK påminner om att EU på ett bättre sätt bör matcha den ekonomiska invandringen med medlemsstaternas behov av arbetskraft, och kommittén efterlyser ett gemensamt flexibelt mottagningssystem där medlemsstaterna kan fastställa hur många icke-EU-medborgare som ska få komma in.

75. Det är emellertid oroväckande att en ökad solidaritet reduceras till en nyttoinriktad och selektiv invandring, baserad på behovet av högt kvalificerade invandrare på den europeiska arbetsmarknaden.

76. Det krävs en bättre samordning mellan EU:s invandrings- och utrikespolitik. ReK anser att samarbete och dialog med tredjeländer är nödvändigt både för att bekämpa olaglig invandring och fokusera på laglig invandring. Investeringar i ekonomin i dessa tredjeländer är ett effektivare verktyg för att hjälpa människor som har för avsikt att migrera av ekonomiska orsaker. Lokala och regionala myndigheter har en mycket viktig roll att spela i detta sammanhang, särskilt de som geografiskt ligger närmast eller har de närmaste förbindelserna till tredjeländer, genom att de kan fungera som plattformar för EU:s samarbete med dessa länder.

77. Den lokala diplomatin bör stärkas med avseende på utarbetandet av handlingsplanen för programmet för ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, eftersom de lokala och regionala myndigheterna i hög grad kan bidra till att förbättra relationer och levnadsvillkor i ursprungs- och transitstäderna och ursprungs- och transitregionerna.

78. Instrumenten inom invandringspolitiken bör användas på ett konsekvent sätt, och initiativ som exempelvis partnerskapen för rörlighet och deras negativa konsekvenser för ursprungs länderna bör utvärderas innan nya avtal ingås.

79. Vi instämmer i att den ekonomiska invandringen inom EU måste hanteras på ett bättre sätt och stöder utvecklingen av en strategi baserad på den europeiska plattformen för dialog, som omfattar lokala, regionala och nationella aktörer på gemenskapsnivå och som respekterar medlemsstaternas befogenheter när det gäller att bestämma hur många tredjelandsmedborgare som får tillstånd att invandra av sysselsättningsskäl, samt garanterar dem anständiga arbetsvillkor⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁾ Se yttrandet "En helhetsstrategi för migration: Utvecklingen av den europeiska arbetskraftsinvandringspolitiken och dess roll i förbindelserna med tredje land" (CdR 296/2007 fin).

80. Kommittén välkomnar initiativet att inrätta ett observationsorgan med uppgift att analysera och öka förståelsen av migrationsfenomenet och påpekar att man måste undvika att initiativet kommer i konflikt med redan befintliga initiativ. Behovet av att strukturera och optimera de instrument som redan finns på detta område blir allt mer angeläget.

81. Förslaget om en invandringskodex bör, trots sina uppenbara fördelar, analyseras noga, särskilt som direktivet om ett enhetligt ansökningsförfarande för ett kombinerat tillstånd för tredjelandsmedborgare att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium ännu inte antagits. Det innehåller en rad gemensamma bestämmelser för arbetstagare från tredjeländer som är lagligen bosatta i en medlemsstat. Man måste se till att det inte skapar förvirring och underminerar de befintliga rättigheterna och garantierna för tredjelandsmedborgare som är bosatta i EU.

82. Vi välkomnar det faktum att kommissionen framhåller de lokala och regionala myndigheternas roll för integrationen av invandrare⁽¹¹⁾, och inser behovet av en omfattande debatt om integrationen i Europa. I detta sammanhang vill kommittén på nytt framhålla att integrationspolitiken inte får utgöra ett dolt invandringspolitiskt kontrollinstrument som leder till fler villkor för familjeåterförening. Integrationspolitiken måste syfta till att underlätta den sociala, ekonomiska, kulturella och samhällsliga integrationen av invandrare när de bosatt sig inom en medlemsstats territorium.

83. Vi anser att det är absolut nödvändigt att de lokala och regionala organen och Regionkommittén deltar i utarbetandet av de årliga och fleråriga prioriteringarna för Europeiska fonden för integration av tredjelandsmedborgare, och att man ser till att medlemsstaterna fördelar fondens resurser på ett korrekt sätt till de lokala och regionala myndigheterna.

84. Kommittén uppmanar medlemsstaterna att låta de lokala och regionala myndigheterna delta i nästa ministerkonferens om integration, som kommer att äga rum i början av 2010 under det spanska ordförandeskapet, samt att förbättra samarbetsmekanismerna med plattformar som exempelvis den framtida ARLEM i samband med migrationsfrågor.

85. EESK delar kommissionens uppfattning att illegalt arbete och människohandel är mycket viktiga faktorer i samband med den olagliga invandringen till Europa och uppmanar medlemsstaterna att utarbeta gemensamma strategier för att bekämpa dessa problem.

86. Antagandet av direktivet om återvändande inger oro och gör det nödvändigt att övervaka att det genomförs på ett effektivt sätt. Kommittén uppmanar kommissionen att noga övervaka att genomförandet av direktivet om återvändande, som träder i kraft i december 2010, sker i överensstämmelse med stadgan om de grundläggande rättigheterna.

⁽¹¹⁾ Se slutsatserna från ReK:s seminarium om städernas och regionernas roll när det gäller att integrera invandrare ("The role of the cities and regions in integrating immigrants"), Aten, 16 oktober 2008 (CdR 323/2008 fin).

87. EESK vill påpeka att man inte kan tala om frivilligt återvändande om man inte utvecklar mekanismer för en dialog med ursprungsländerna för att säkra att återvändandet är någorlunda hållbart och att inga nya migrationsprojekt inleds.

88. Fenomenet minderåriga invandrare utan medföljande vuxen måste ägnas större uppmärksamhet och tas upp som en särskild punkt i Stockholmsprogrammet. EESK vill även påtala behovet av att man främjar solidaritet och ansvar och att myndigheterna på regional och nationell nivå samt EU-nivå delar på de kostnader som uppstår i samband med detta fenomen. Kommissionen bör föreslå hårdare straff för de nätverk som bedriver människohandel med barn.

89. Kommissionen bör säkerställa att mekanismerna i medlemsstaternas asylsystem är förenliga med inrättandet av ett gemensamt europeiskt asylsystem baserat på Genèvekonventionen och övriga internationella instrument på detta område. Kommittén varnar för att ingå nya återtagandeavtal med stater som inte undertecknat Genèvekonventionen.

90. Eftersom antalet beviljade asylärenden skiljer sig kraftigt åt mellan medlemsstaterna rekommenderar vi att det gemensamma europeiska asylsystemet ses över för att ansvaret för prövningen av asylansökan ska ligga hos den medlemsstat där ansökan har lämnats in, så att solidariteten mellan medlemsstaterna alltid garanteras.

91. Kommissionen uppmanas att säkerställa att den europeiska byrån för stöd till samarbete i asylfrågor fungerar smidigt samt att involvera de lokala och regionala myndigheterna i verksamheten liksom Regionkommittén när ärendenas lokala och regionala dimension så kräver.

92. Integrationen av flyktingar och personer som åtnjuter internationellt skydd är en mycket viktig fråga för de lokala och regionala myndigheterna, och de bör därför delta i inrättandet av en mekanism för intern omplacering.

93. Vi vill se framsteg i undersökningen av om en gemensam handläggning av asylansökningar är genomförbar och instämmer med kommissionen i att det behövs en ny grundlig översyn av Europeiska flyktingfonden, i vilken de lokala och regionala myndigheterna bör delta mer aktivt.

94. Kommittén framhåller att medlemsstaterna i enlighet med subsidiaritetsprincipen måste involvera de lokala och regionala myndigheterna i utarbetandet av strategier för inrättandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

95. Slutligen måste Stockholmsprogrammets handlingsplan vara trovärdig, vilket innebär att den bör åtföljas av ökade anslag till området med frihet, säkerhet och rättvisa. Detta kommer att kräva att de interna finansiella instrumenten samordnas med instrumenten för EU:s förbindelser med tredjeländer.

Bryssel den 7 oktober 2009.

*Regionkommitténs
ordförande*

Luc VAN DEN BRANDE
